

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Aneks do <i>Informatora o egzaminie maturalnym z języka kaszubskiego jako języka regionalnego</i> w Formule 2015 obowiązujący w latach szkolnych 2022/2023 i 2023/2024
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Język kaszubski – poziom rozszerzony; część ustna
<i>Termin egzaminu:</i>	Termin główny – maj 2023 i 2024 r. Termin dodatkowy – czerwiec 2023 i 2024 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	13 czerwca 2022 r. (aktualizacja: 26 sierpnia 2022 r.)

Na podstawie art. 20 ust. 4 ustawy z dnia 12 maja 2022 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw¹ w **Informatorze o egzaminie maturalnym z języka kaszubskiego jako języka regionalnego od roku szkolnego 2014/2015²** wprowadza się następujące zmiany.

	1	Nr strony/stron w Informatorze	Zakres zmiany
		Cały dokument	Zmiana podstawy przeprowadzania egzaminu

1. W roku 2023 i 2024 egzamin maturalny z języka kaszubskiego jako języka regionalnego w Formule 2015 jest przeprowadzany na podstawie **wymagań egzaminacyjnych** określonych w załączniku do rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r.³, zwanych dalej „wymaganiami egzaminacyjnymi”.
2. Wymagania egzaminacyjne są podane poniżej.

III etap edukacyjny

Ogólne wymagania egzaminacyjne

- I. Znajomość kultury materialnej i duchowej Kaszub: historii, geografii, przyrody oraz zrozumienie specyfiki dziedzictwa kulturowego regionu.
- II. Rozumienie wypowiedzi ustnych i pisemnych o nieskomplikowanej tematyce, formie i długości w różnych warunkach odbioru.
- III. Tworzenie wypowiedzi z wykorzystaniem podstawowego zasobu środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych) w formie ustnej i pisemnej na typowe tematy, na poziomie zapewniającym sprawną komunikację językową w różnych sytuacjach.
- IV. Przetwarzanie tekstu ustnie lub pisemnie.
- V. Analiza i interpretacja tekstów kultury.

Szczegółowe wymagania egzaminacyjne

1. Poznawanie kultury materialnej i duchowej Kaszub, historii, geografii, przyrody oraz zrozumienie specyfiki dziedzictwa kulturowego regionu. Zdający:
 - 1) zna utwory literackie i inne teksty kultury ważne dla poczucia tożsamości kaszubskiej oraz przynależności do wspólnoty narodowej i europejskiej;
 - 2) dostrzega różne wzorce postaw społecznych, obyczajowych, narodowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość;
 - 3) operuje (w podstawowym zakresie) słownictwem związanym z regionem Kaszub;
 - 4) rozpoznaje podstawowe tematy, motywy i toposy charakterystyczne dla literatury kaszubskiej;

¹ Dz.U. 2022, poz. 1116.

² Dokument jest dostępny pod adresem:

https://cke.gov.pl/images/EGZAMIN_MATURALNY_OD_2015/Informatory/2015/Jezyk_kaszubski_jako_jezyk_regionalny.pdf

³ Dz.U. 2022, poz. 1698.

- 5) wykazuje się podstawowym zakresem wiadomości związanych z historią, geografią, przyrodą, kulturą materialną i duchową Kaszub;
 - 6) wskazuje korzyści wynikające z wzajemnego przenikania kultur;
 - 7) rozpoznaje wpływ innych języków na język kaszubski.
2. Rozumienie wypowiedzi ustnych i pisemnych o nieskomplikowanej tematyce, formie i długości w różnych warunkach odbioru i wykorzystywanie informacji w nich zawartych.
Zdający:
- 1) rozumie zasłyszane i przeczytane (samodzielnie i przez lektora) teksty kaszubskie o różnorodnej tematyce, formie, długości (np. instrukcje, komunikaty, ogłoszenia, rozmowy, listy, broszury, ulotki reklamowe, jadłospisy, rozkłady jazdy, artykuły prasowe, teksty narracyjne);
 - 2) reaguje ustnie i pisemnie (w podstawowym zakresie), w sposób zrozumiały w typowych sytuacjach;
 - 3) rozpoznaje różne odmiany języka: potoczny, gwarowy, dialekty, literacki; rozpoznaje typy nadawcy i adresata oraz cechy gatunkowe tekstu;
 - 4) odczytuje sens tekstu (a w nim znaczenia wyrazów, związków frazeologicznych, zdań, grup zdań uporządkowanych w akapicie), potrafi wydzielić jego fragmenty i objaśnić ich sens oraz funkcję na tle całości; rozumie podstawowe symbole literackie;
 - 5) dokonuje logicznego streszczenia;
 - 6) odczytuje sens tekstów artystycznych, publicystycznych (prasowych), uwzględniając zawarte w nich informacje;
 - 7) rozróżnia pojęcie błędu językowego i innowacji językowej;
 - 8) odróżnia język potoczny od literackiego; rozpoznaje i wskazuje wybrane cechy języka kaszubskiego, które świadczą o jego przynależności do rodziny języków słowiańskich; sytuuje język kaszubski na tle innych języków używanych w Europie;
 - 9) korzysta z dostępnych słowników języka kaszubskiego;
 - 10) dostrzega związek języka z wartościami (rozumie, że język jest wartością i narzędziem wartościowania oraz źródłem poznania wartości).
3. Tworzenie wypowiedzi w języku kaszubskim: posługiwanie się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych); samodzielne formułowanie w języku kaszubskim zrozumiałych wypowiedzi ustnych i pisemnych na typowe tematy; posługiwanie się językiem kaszubskim w sposób zapewniający sprawną komunikację językową w różnych sytuacjach; bogacenie zasobu słownictwa. Zdający:
- 1) tworzy krótkie i zrozumiałe wypowiedzi (notatka, ogłoszenie, zaproszenie, list, sprawozdanie, dialog, opowiadanie z dialogiem, charakterystykę postaci, pamiętnik, dziennik, opis: postaci, przedmiotu, krajobrazu, dzieła sztuki);
 - 2) stosuje proste strategie kompensacyjne w przypadku, gdy nie zna lub nie pamięta jakiegoś wyrazu;
 - 3) konstruuje krótkie wypowiedzi na tematy związane z życiem codziennym Kaszub;
 - 4) posługuje się poprawnie literacką lub potoczną odmianą języka kaszubskiego dotyczącą różnych sytuacji życiowych; wzbogaca zasób słownictwa;
 - 5) tworzy plan własnej wypowiedzi;
 - 6) tworzy krótką poprawną wypowiedź na zadany temat; stosuje zasady organizacji tekstu zgodnie z wymogami form wymienionych w pkt 1;
 - 7) streszcza prosty utwór;
 - 8) dokonuje redakcji tekstu napisanego ręcznie lub na komputerze, zgodnie z zasadami jego organizacji;

- 9) operuje podstawowym słownictwem z kręgów tematycznych: Kaszuby, Polska, Europa;
 - 10) rozróżnia w kontekście znaczenie wyrazu wieloznacznego; rozpoznaje i dobiera za pomocą słowników synonimy dla wyrażenia zamierzonych treści;
 - 11) rozumie i stosuje popularne związki frazeologiczne;
 - 12) stosuje poprawne, krótkie konstrukcje zdaniowe we własnych tekstach;
 - 13) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych;
 - 14) przekształca części zdania pojedynczego w proste zdania podrzędne i odwrotnie;
 - 15) rozumie konstrukcje strony biernej w kaszubszczyźnie; stronę bierną w języku kaszubskim umie poprawnie przełożyć na język polski;
 - 16) nawiązuje kontakty towarzyskie; przedstawia siebie i inne osoby, udziela podstawowych informacji na swój temat;
 - 17) mówi i czyta ze zrozumieniem teksty kaszubskie, troszcząc się o estetykę wypowiedzi;
 - 18) wykazuje się podstawową znajomością zasad ortograficznych i stosuje je w tekście;
 - 19) w miarę możliwości, potrzeb i umiejętności posługuje się kaszubskimi edytorami tekstu;
 - 20) korzysta z zasobów bibliotecznych;
 - 21) sporządza opis bibliograficzny książki.
4. Przetwarzanie tekstu ustnie lub pisemnie; zmiana formy przekazu ustnego lub pisemnego. Zdający:
- 1) przekazuje w języku kaszubskim informację usłyszaną lub przeczytaną w innym języku;
 - 2) przekazuje informacje zawarte w materiałach wizualnych (wykresach, mapach, symbolach, piktogramach);
 - 3) przekazuje w języku kaszubskim informacje dotyczące życia codziennego lub lektury sformułowane w języku polskim;
 - 4) przekazuje w języku polskim główne myśli lub wybrane informacje z tekstu w języku kaszubskim;
 - 5) wygłasza teksty kaszubskie z pamięci w całości lub we fragmentach.
5. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Zdający:
- 1) rozpoznaje i charakteryzuje rodzaje literackie oraz przypisuje do nich konkretne utwory;
 - 2) rozpoznaje gatunki publicystyczne: prasowe, radiowe i telewizyjne;
 - 3) określa problematykę i funkcję utworu;
 - 4) charakteryzuje w utworze podmiot liryczny lub narratora;
 - 5) rozróżnia narrację pierwszo- i trzecioosobową oraz potrafi zinterpretować jej funkcję w utworze;
 - 6) rozpoznaje różne sposoby pokazywania świata przedstawionego: realizm, fantastykę;
 - 7) rozpoznaje w utworze literackim: symbol, alegorię, apostrofę, ironię, puentę i wykorzystuje je w interpretacji;
 - 8) wskazuje funkcję środków stylistycznych z poziomu leksykalnego (np. neologizmu, archaizmu, zdrobnienia, zgrubienia, eufemizmu, metafory), składniowego (np. powtórzenia, pytania retorycznego, różnego typu zdań i równoważników), fonetycznego (np. rymu, rytmu, wyrażenia dźwiękonaśladowczego);
 - 9) opisuje własne odczucia na podstawie przeczytanego lub usłyszanego tekstu;
 - 10) przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i ją uzasadnia;

- 11) omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych sztuk podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. miłość, przyjaźń, śmierć, cierpienie, lęk, nadzieja, wiara religijna, samotność, inność, poczucie wspólnoty, solidarność.

IV etap edukacyjny (poziom podstawowy i rozszerzony)

W dokumencie dwiema gwiazdkami (**) oznaczono wymagania, z zakresu których będzie przeprowadzana część ustna egzaminu maturalnego.

Ogólne wymagania egzaminacyjne

- I. Znajomość kultury materialnej i duchowej Kaszub: historii, geografii, przyrody oraz zrozumienie specyfiki dziedzictwa kulturowego regionu.
- II. Rozumienie wypowiedzi ustnych i pisemnych o tematyce związanej z życiem codziennym i omawianą lekturą; wykorzystanie informacji w nich zawartych w różnych sytuacjach komunikacyjnych.
- III. Tworzenie wypowiedzi **ustnych w języku kaszubskim oraz wypowiedzi pisemnych w języku kaszubskim i polskim; posługiwanie się rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych).
- IV. Przetwarzanie tekstu sformułowanego w języku kaszubskim **ustnie lub pisemnie; zmiana formy przekazu ustnego lub pisemnego.
- V. Analiza i interpretacja tekstów kultury.

Szczegółowe wymagania egzaminacyjne

POZIOM PODSTAWOWY	POZIOM ROZSZERZONY
1. Poznawanie kultury materialnej i duchowej Kaszub: historii, geografii, przyrody oraz rozumienie specyfiki dziedzictwa kulturowego regionu. Zdający:	
<ol style="list-style-type: none"> 1) zna utwory literackie i inne teksty kultury ważne dla poczucia tożsamości kaszubskiej oraz przynależności do wspólnoty narodowej i europejskiej; 2) dostrzega różne wzorce postaw społecznych, obyczajowych, narodowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość; 3) operuje słownictwem związanym z regionem kaszubskim; 4) rozpoznaje podstawowe tematy, motywy i toposy charakterystyczne dla literatury kaszubskiej; 5) określa wpływ religii, wyznania na kulturę i życie mieszkańców Kaszub; 6) wykazuje się podstawowym zakresem wiadomości związanych z historią, geografią, przyrodą, kulturą materialną i duchową Kaszub. 	<p>spełnia wymagania określone dla poziomu podstawowego, a ponadto:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) identyfikuje obecność specyficznej kultury kaszubskiej, rozumie związki międzykulturowe w Polsce; 2) wskazuje korzyści wynikające z wzajemnego przenikania kultur; 3) rozpoznaje wpływ innych języków na język kaszubski.

<p>2. Odbiór wypowiedzi w języku kaszubskim i wykorzystywanie informacji w nich zawartych; rozumienie wypowiedzi ustnych i pisemnych o różnorodnej tematyce, formie i długości w różnych warunkach odbioru. Zdający:</p>	
<p>1) rozumie zasłyszane i przeczytane (samodzielnie i przez lektora) teksty o różnorodnej tematyce, formie (instrukcje, komunikaty, napisy informacyjne, ogłoszenia, rozmowy, wywiady, wiadomości, audycje radiowe i telewizyjne);</p> <p>2) wypowiada się **ustnie i pisemnie w typowych sytuacjach;</p> <p>3) rozpoznaje różne odmiany języka: potoczny, gwarowy, dialekty, literacki; typy nadawcy i adresata; cechy gatunkowe omawianych tekstów;</p> <p>4) odczytuje sens tekstu (a w nim znaczenia wyrazów, związków frazeologicznych, zdań, grup zdań uporządkowanych w akapicie), potrafi wydzielić jego fragmenty i objaśnić ich sens oraz funkcję na tle całości; rozumie podstawowe symbole literackie;</p> <p>5) streszcza, parafrazuje tekst;</p> <p>6) odczytuje sens tekstów artystycznych, publicystycznych (artykuł, reportaż), a także prasowych (wiadomość prasowa, komentarz prasowy), uwzględniając zawarte w nich informacje;</p> <p>7) odróżnia język potoczny od literackiego; rozpoznaje i wskazuje wybrane cechy języka kaszubskiego;</p> <p>8) korzysta z dostępnych słowników języka kaszubskiego;</p> <p>9) dostrzega związek języka z wartościami (rozumie, że język jest wartością narzędziem wartościowania oraz źródłem poznania wartości).</p>	<p>spełnia wymagania określone dla poziomu podstawowego, a ponadto:</p> <p>1) rozróżnia pojęcie błędu językowego i innowacji językowej, poprawności i stosowności wypowiedzi; rozpoznaje i poprawia różne typy błędów językowych w tekstach kaszubskich mówionych i pisanych;</p> <p>2) odróżnia język potoczny od literackiego; rozpoznaje i wskazuje wybrane cechy języka kaszubskiego, które świadczą o jego przynależności do rodziny języków słowiańskich; sytuuje język kaszubski na tle innych języków używanych w Europie.</p>
<p>3. Samodzielne tworzenie wypowiedzi **ustnych w języku kaszubskim oraz wypowiedzi pisemnych w języku kaszubskim i polskim na typowe tematy; posługiwanie się rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych). Zdający:</p>	
<p>1) wypowiada się w następujących formach: rozprawka, interpretacja utworu literackiego lub jego fragmentu, notatka; na tematy związane z wiedzą o regionie;</p> <p>2) posługuje się językiem kaszubskim w sposób zapewniający sprawną komunikację</p>	<p>spełnia wymagania określone dla poziomu podstawowego, a ponadto:</p> <p>1) wypowiada się z uwzględnieniem kontekstu międzykulturowego oraz na temat integracji europejskiej ze znajomością problemów</p>

<p>językową w różnych sytuacjach prywatnych i publicznych; wzbogaca zasób słownictwa;</p> <ol style="list-style-type: none">3) stosuje proste strategie kompensacyjne (np. zastąpienie innym wyrazem, opisem) w przypadku, gdy nie zna lub nie pamięta jakiegoś wyrazu;4) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności w wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie);5) redaguje własny tekst (dokonuje przeróbek, uzupełnień, transformacji, skrótów, eliminuje przypadkową niejednoznaczność wypowiedzi);6) dokonuje różnych zabiegów na tekście cudzym (streszcza teksty, parafrazuje, sporządza konspekt, cytuje, sporządza przypisy);7) **publicznie wygłasza przygotowaną przez siebie wypowiedź, dbając o dźwiękową wyrazistość przekazu (w tym także tempo mowy i donośność);8) prezentuje własne przeżycia wynikające z kontaktów ze sztuką;9) operuje słownictwem z kręgów tematycznych – Kaszuby, Polska, Europa, świat (przeszłość i teraźniejszość); kultura, cywilizacja, polityka;10) nawiązuje kontakty towarzyskie; przedstawia siebie i inne osoby, udziela podstawowych informacji na swój temat i danych rozmówcy oraz innych osób;11) wyraża emocje (np. radość, niezadowolenie, zdziwienie) i prośby;12) ocenia własne kompetencje językowe (poprawność gramatyczną i leksykalną) oraz kompetencje komunikacyjne (stosowność i skuteczność wypowiedzenia się);13) adiustuje na poziomie elementarnym tekst pisany i sporządza jego korektę;14) **mówi i czyta teksty ze zrozumieniem sensu, z troską o estetykę czytania i mówienia, właściwą dykcję, akcent, intonację;	<p>pojawiających się na styku różnych kultur i społeczności;</p> <ol style="list-style-type: none">2) tworzy dłuższy tekst pisany lub mówiony w języku polskim lub kaszubskim (rozprawka, referat, interpretacja utworu literackiego lub jego fragmentu);3) prowadzi negocjacje w typowych sytuacjach życia codziennego;4) posługuje się kaszubskimi edytorami tekstu w miarę możliwości, umiejętności i potrzeb.
--	---

<p>15) wykazuje się znajomością zasad ortograficznych języka kaszubskiego i stosuje je w tekście;</p> <p>16) szuka literatury przedmiotu przydatnej do opracowywania różnych zagadnień; selekcionuje ją według wskazanych kryteriów (korzysta z zasobów bibliotecznych – zarówno z tradycyjnego księgozbioru, jak i centrum multimedialnego);</p> <p>17) sporządza opis bibliograficzny książki i artykułu, bibliografię wybranego tematu, przypisy.</p>	
<p>4. Przetwarzanie tekstu **ustnie lub pisemnie; zmiana formy przekazu **ustnego i pisemnego. Zdający:</p>	
<p>1) przekazuje w języku kaszubskim informację usłyszaną lub przeczytaną w innym języku oraz przekazuje informacje zawarte w materiałach wizualnych (wykresach, mapach, symbolach, piktogramach);</p> <p>2) przekazuje w języku polskim główne myśli lub wybrane informacje z tekstu w języku kaszubskim;</p> <p>3) skraca, streszcza, rozwija usłyszany lub przeczytany tekst;</p> <p>4) **wygłasza teksty kaszubskie z pamięci.</p>	
<p>5. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Zdający:</p>	
<p>1) posługuje się podstawowymi pojęciami z zakresu historii literatury, teorii literatury i nauki o języku w analizie i interpretacji tekstu;</p> <p>2) rozpoznaje problematykę utworu;</p> <p>3) odczytuje treści symboliczne utworu;</p> <p>4) wskazuje zastosowane w utworze językowe środki artystycznego wyrazu oraz inne wyznaczniki poetyki danego utworu (z zakresu podstaw wersyfikacji, kompozycji) i określa ich funkcje;</p> <p>5) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania bohatera i świata przedstawionego (narracja, fabuła, sytuacja liryczna, akcja);</p> <p>6) rozpoznaje podstawowe motywy (np. ojczyzny, poety, matki, ziemi, wędrowności), aluzje literackie, symbole kulturowe i znaki tradycji oraz określa ich funkcje w utworze; rozpoznaje retoryczną organizację wypowiedzi;</p>	<p>spełnia wymagania określone dla poziomu podstawowego, a ponadto:</p> <p>1) przeprowadza interpretację porównawczą utworów literackich.</p>

<p>7) wykorzystuje w interpretacji elementy znaczące dla odczytania sensu utworu (tytuł, podtytuł, puenta, kompozycja, słowa-klucze, motto); konteksty literackie, kulturowe;</p> <p>8) porównuje utwory literackie lub ich fragmenty (dostrzega cechy wspólne i różnice);</p> <p>9) dostrzega obecne w utworach literackich oraz innych tekstach kultury wartości regionalne, narodowe i uniwersalne;</p> <p>10) konfrontuje tekst literacki z innymi tekstami kultury, np. plastycznymi, teatralnymi, filmowymi;</p> <p>11) wskazuje charakterystyczne cechy stylu danego tekstu, nazywa stosowane w nim środki językowe i określa ich funkcję w tekście.</p>	
---	--

	2	Nr strony/stron w Informatorze	Zakres zmiany
		26–27	Zmiana listy lektur obowiązkowych

1. Lista lektur obowiązkowych na egzaminie maturalnym w 2023 i 2024 roku:

PROZA

1. Ceynowa Florian, *Rozmòwa Pòlòcha z Kaszëbą**
2. Derdowski Hieronim, *Ò panu Czòrlińszim co do Pùcka pò sécë jachòł**
3. Drzeżdżon Jan, *Twarz Smãtka** (fragm.)
4. Majkowski Aleksander, *Żęcë i przigòdë Remùsa**

LIRYKA

5. Drzeżdżon Jan, *Przëszlë do mie**
6. Karnowski Jan, *Nasza mòwa**
7. Nagel Alojzy, *Nie spiéwòj pùsti nocë**

DRAMAT

8. Sychta Bernard; *Hanka sã ženì**

2. Uczeń może również odwołać się do innych lektur obowiązkowych lub nieobowiązkowych zamieszczonych w *Informatorze o egzaminie maturalnym z języka kaszubskiego jako języka regionalnego od roku szkolnego 2014/2015*.

PROZA

1. Drzeżdżon Roman, wybór felietonów
2. Janke Stanisław, wybór opowiadań
3. kaszubski przekład *Biblii* (fragm.)
4. Labuda Aleksander, wybór felietonów ze zbioru *Gùczów Mack gòdò*
5. Łajming Anna, *Opowiadania* (wybór)
6. Natrzecy Jan, *Kòmùda* (frag.)
7. Zbrzyca Jan, *W stolëcë chmùrników* (fragm.).

LIRYKA

8. Bieszk Stefan, sonety (wybór)*
9. Drzeżdżon Jan, wybór wierszy
10. Heyke Leon, erotyki*
11. Heyke Leon, poemat *Dobrogòst i Miłostawa* (fragm.)
12. Heyke Leon, wybór wierszy
13. Karnowski Jan, wybór wierszy
14. Nagel Alojzy, wybór wierszy
15. Pepliński Antoni, wybór pieśni
16. Piepka Jan, wybór wierszy
17. Sędzicki Franciszek, wybór wierszy
18. Sychta Bernard, *Słownik gwar kaszubskich na tle kultury ludowej* (wybrane hasła)
19. Trepczyk Jan, wybór wierszy i pieśni
20. Walkusz Jan, wybór wierszy; *Sztrądã słowa* (fragm.)
21. wybór współczesnych utworów lirycznych
22. Zbrzyca Jan, wybór wierszy

DRAMAT

23. Karnowski Jan, *Scynanié kani* (fragm.)
24. Rompski Jan, wybrany dramat (fragm.)

INNE TEKSTY KULTURY

Natrzeczy Jan, *Szczeniã Swiãców* (frag);
Publicystyka, np. z miesięcznika „Pomerania”;
Film, teatr, sztuka ludowa, muzyka kaszubska

PRZEKŁADY LITERATURY POWSZECHNEJ (wybrane fragmenty lub teksty)

1. *Pan Tadeusz*
2. *Treny*
3. Bajki Kryłowa
4. *Romeo i Julia*
5. Witold Gombrowicz *Zdënk* (tłum. Hanna Makurat)

INNE TEKSTY POMOCNICZE

Bedeker kaszubski, R. Ostrowska, I. Trojanowska;
Język kaszubski. Poradnik encyklopedyczny, pod red. J. Tredera;
Nowy bedeker kaszubski, T. Bolduan;
Przësłowie samò sã rodzy w głowie, J. Pomierska;
J. Samp, *Mitopeje bałtyckie*